

Richtlijnen voor de overgang naar de volgende groep

Doubleren of Versnellen; te nemen stappen

**Interne begeleiding
Mei 2017**

Wat zijn de criteria voor overgang naar de volgende groep en de te nemen stappen bij doublure of versnellen.

Vooraf.

In de wet op het onderwijstoezicht wordt gesteld dat het onderwijs afgestemd moet worden op de voortgang in de ontwikkeling van de leerling. Bij een zorgleerling, ***dit is een leerling die op cognitief of sociaal/emotioneel gebied geen of (te) weinig ontwikkeling laat zien en extra ondersteuning nodig heeft***, moet systematisch gewerkt worden aan die aspecten van de ontwikkeling die achter blijven. Een leerling die een versnelde ontwikkeling doormaakt beschouwen we ook als een zorgleerling met specifieke behoefte aan uitdagende passende lesstof.

Mocht blijken dat specifieke ondersteuning dat wil zeggen, meer leertijd of juist veel verdieping en verbreding, niet genoeg heeft opgeleverd dan kan een mogelijk oplossingen voor zorgleerlingen gezocht worden in groepsdoublure of groepsversnelling. Onder versnelling wordt verstaan het doorgaan in een hogere groep op alle vakgebieden. Beide vormen van hulp hebben nogal wat kanttekeningen, leiden nog wel eens tot misverstanden en roepen vragen van ouders op en hebben lang niet altijd het gewenste effect.

Uitgangspunten zijn;

- Groepsdoublure of groepsversnelling moet geschieden op basis van zorgvuldige afweging.
- Groepsdoublure of groepsversnelling vormt de verantwoordelijkheid van het gehele team en in het bijzonder van de groepsleerkracht en intern begeleider. De eindverantwoording ligt bij de directie. De directie bepaalt de groepsindeling en de plaatsing van leerlingen en draagt hierin ook de eindverantwoording.
- Voorafgaande aan groepsdoublure of groepsversnelling is er sprake geweest van extra ondersteuning of compacten en verrijken, uitgaande van de specifieke onderwijsbehoefte van het kind. Dit is vastgelegd in groepsplannen of individuele plannen. Ouders zijn op de hoogte van de geboden hulp.

Centraal staat:

De school (directie) beslist over de plaatsing van leerlingen in de groepen. We streven naar goed overleg tussen ouders en school.

Wanneer ouders het niet eens zijn met het genomen besluit, dan kunnen zij gebruik maken van de geldende klachtenprocedure zoals deze omschreven staat in de schoolgids.

Doublure

Van groep 2 naar groep 3

Een moment voor een eventuele leertijdverlenging vormt de overgang van groep 2 naar groep 3. Een kind kan langere tijd nodig hebben om sociaal emotioneel te versterken en de basisvaardigheden, die het nodig heeft voor het leren van de technische vaardigheden(lezen en rekenen), voldoende te beheersen.

Een wankele basis maakt de kans van slagen in groep 3 gering.

Het verschil in leeftijd tussen groep 1 en groep 2 is goed inpasbaar in de kleuterklas en de omgeving, ouders en kind zijn een onderbouwverlenging in de regel gauw vergeten.

Vanaf groep 3

Er kunnen doublures plaatsvinden in groep 3 t/m 5. Bijvoorbeeld wanneer blijkt dat de technische vaardigheden (lezen, rekenen en spellen) onvoldoende beheerst worden om de lesstof van de volgende groep met redelijk succes te kunnen volgen en de inschatting wordt gemaakt dat de doublure effect zal hebben.

Vanaf groep 6

De lesstof vanaf groep 6 is meer gericht op het toepassen van technische vaardigheden om kennis te kunnen verwerven. Vanaf groep 6 zullen doublures in principe niet meer voorkomen.

De school is ingericht op het werken met verschillende niveaus. Kinderen leren hun eigen (on)mogelijkheden kennen en leren daar mee om te gaan. Dit brengt uiteraard verschillen met zich mee, die we terugzien in de uiteindelijke schoolkeuze voor het voortgezet onderwijs.

Doublure.

1. Een doublure is de verantwoordelijkheid van de desbetreffende groepsleerkracht(en), intern begeleider/directie.
2. Doubleren wordt spaarzaam en liefst zo jong mogelijk toegepast omdat:
 - De effecten van de doublure in een aantal gevallen maar beperkt zijn.
 - Het gevoel van opnieuw falen belangrijke negatieve gevolgen kan hebben voor het sociaal welbevinden.
 - Demotivatie op de loer ligt.
 - Het zelfvertrouwen geschaad kan worden.
 - Er vaak op het moment van doubleren een gat ontstaat bij bepaalde vakken tussen waar het kind zit en waar de opvolgende groep is: vaak is het kind verder, soms achter en cruciaal is dat het kind moet kunnen aanhaken: er moet geen mismatching plaatsvinden.

Voor doubleren gelden de volgende afspraken:

- Er is minimaal gedurende het schooljaar meer dan een half jaar gewerkt om het kind extra te ondersteunen t.a.v. de onderwijsbehoeften. Ouders zijn op de hoogte van de extra geboden hulp.
- Het kind is ter sprake gebracht in de leerlingenbespreking met de intern begeleider.
- In voorkomende gevallen kan advies worden ingewonnen bij een extern deskundige.
- Het moet duidelijk zijn dat er een grote kans bestaat dat de doublure een meerwaarde heeft voor de rijping van het kind.
- Na een doublure wordt het traject van extra ondersteuning voortgezet totdat het kind opgenomen is in de opvolgende groep.
Een doublure betekent niet dat de leerling alles weer over moet doen.
- In het nieuwe schooljaar nodigt de leerkracht de ouders in oktober uit voor een gesprek rond de voortgang en verwerking van de doublure van het kind. In november worden de ouders een tweede maal uitgenodigd voor een vervolgesprek. Indien de doublure goed verloopt, geldt daarna weer de gang van zaken rond oudergesprekken zoals die gewoon is op de school.
- Het proces rond de doublure wordt gedocumenteerd. Verslagen van gesprekken, onderzoeken en toetscores worden in het leerlingendossier opgeslagen.

Wat zijn de criteria voor overgang naar een volgende groep?

Overgang van groep 1 naar groep 2

1. Er is sprake van een voldoende ontwikkeling naar het oordeel van de verantwoordelijke groepsleerkracht(en), onderbouwd door observatie gegevens m.b.t. de cognitieve ontwikkeling, sociaal emotionele ontwikkeling, werkhouding en concentratie. Dit wordt gedocumenteerd middels de registratieformulieren van het Beredeneerd Aanbod. De scores van de Cito E -toets wordt hierin ook meegenomen maar blijft voor jonge leerlingen wel een moment opname.

Overgang naar groep 3

2. Er is sprake van een voldoende ontwikkeling naar het oordeel van de verantwoordelijke groepsleerkracht: onderbouwd door observatie gegevens m.b.t., sociaal emotionele ontwikkeling, de cognitieve ontwikkeling, werkhouding en concentratie. Dit wordt gedocumenteerd middels de registratieformulieren van het Beredeneerd Aanbod.
3. Er voldoende scores zijn op de onderdelen van de Cito E-toetsen: Taal voor Kleuters, en Rekenen voor Kleuters.

Doublure wordt overwogen als het kind niet voldoet aan criteria.

Overgang naar een volgende groep vanaf groep 3 is mogelijk als

1. Er sprake is van voldoende ontwikkeling op sociaal emotioneel gebied. We gebruiken daarvoor observaties van speel- werkhouding en de scores op een landelijk genormeerd instrument voor de sociaal emotionele ontwikkeling.
2. Er sprake is van een voldoende ontwikkeling naar het oordeel van de verantwoordelijke groepsleerkracht(en) onderbouwd door observatiegegevens tijdens de lessen, scores op methode gebonden toetsen en scores op Cito toetsen.
3. De groepsleerkracht het kind in staat acht met de verworven technische vaardigheden (lezen, rekenen en spellen) aan de slag te kunnen in de volgende groep.

Doublure wordt overwogen als het kind niet voldoet aan de hierboven genoemde criteria.

Versnellen.

Versnellen kan nooit zonder “compacten en verrijken”.

1. Het versnellen is een verantwoordelijkheid van het hele team en in het bijzonder van de groepsleerkracht en intern begeleider.
2. “Compacten en verrijken” wordt zo jong mogelijk toegepast.
3. Het gaat om leerlingen die de technische vaardigheden (lezen, rekenen en spellen) goed beheersen en van wie de interesse naar diverse zaken zo groot is, dat de huidige groep niet veel meer te bieden heeft. Het kind heeft op de gebieden van rekenen spelling en begrijpend lezen een voorsprong van een jaar of meer. Uitdaging in de leerstof is nodig om te voldoen aan de onderwijsbehoeften. Verveling, ongewenst gedrag en terugval in resultaten kunnen een rol spelen. Vanaf groep 6 geldt net als met doubleren dat de school ingericht is op het werken in verschillende niveaus. Kinderen leren hun eigen mogelijkheden kennen en leren daar mee om te gaan. Dit brengt uiteraard verschillen met zich mee die we weer terug zien in de uiteindelijke eindbeoordeling en schoolkeuze voor het voortgezet

onderwijs. Een versnelling kan 1 maal worden toegepast op een schoolloopbaan van 8 jaar.

4. Voor het versnellen gelden de volgende afspraken
 - Het kind is ter sprake gebracht in de leerlingenbespreking met de intern begeleider.
 - Het kind is op het gebied van rekenen, spelling en begrijpend lezen met de methode gebonden toetsen doorgetoetst en van de Cito LOVS zijn vervolgetoetsen afgenomen; er blijkt een voorsprong van een jaar of meer.
 - In veel gevallen is het van belang een versnelling te overwegen op basis van advies van extern onderzoek of een consultatief gesprek met externen.
 - Het team moet er van overtuigd zijn dat er een grote kans bestaat dat de versnelling een meerwaarde heeft.
 - Het proces rond de versnelling wordt gedocumenteerd middels de formulieren van het SIDI protocol en opgenomen in het dossier van het kind
 - Versnellen kan op ieder moment in het schooljaar plaatsvinden.

Versnellen, wat zijn de criteria?

1. Zeer goede scores op de onderdelen van de Cito-toetsen en het kind binnen "compacten en verrijken" geen uitdaging meer ervaart in zijn jaargroep.
2. Er is sprake van een opvallend versnelde ontwikkeling naar het oordeel van de verantwoordelijke groepsleerkracht, onderbouwd door observatiegegevens m.b.t. de cognitieve ontwikkeling, sociaal emotionele ontwikkeling, werkhouding, concentratie.
3. De groepsleerkracht acht het kind in staat met de technische vaardigheden aan de slag te kunnen in de volgende groep.
4. De groepsleerkracht acht het kind op sociaal emotioneel gebied in staat om aansluiting te vinden bij de nieuwe jaargroep.
5. Het Sidi protocol ondersteunen het besluit.

Procedure en tijdpad voor een doublure

Het besluit om een kind te laten doubleren wordt voorbereid door leerkracht(en) en IB-er. Het definitieve besluit wordt genomen door groepsleerkracht, directie en intern begeleider. Ouders worden in dit proces nauw betrokken. Eindverantwoordelijk is de directie.

Tijdpad

November/december

- De eerste signalen van mogelijk doublure of versnelling worden met de IB-er besproken. Ouders worden ingelicht over de zorgen die er zijn m.b.t. hun kind.

Februari/maart

- Na de Cito toetsen worden de resultaten bekeken en vindt overleg plaats tussen de leerkracht en de IB' er. Een voorlopig besluit wordt geformuleerd.
- De ouders worden uitgenodigd voor een gesprek.
- Groepsplannen worden geëvalueerd en aangepast en eventuele acties worden in gang gezet. In het geval van versnellen wordt er doorgetoetst en worden er voorbereidingen getroffen voor de overgang naar een hoger leerjaar.

Mei/juni

- Het definitieve besluit valt in samenspraak met ouders. Er worden afspraken gemaakt over de te nemen verdere stappen. Uiterlijk tot 6 weken vóór de zomervakantie.
- Oktober

Rond de herfstvakantie wordt er nogmaals contact met ouders opgenomen om het voorlopige effect van de doublure te bespreken.